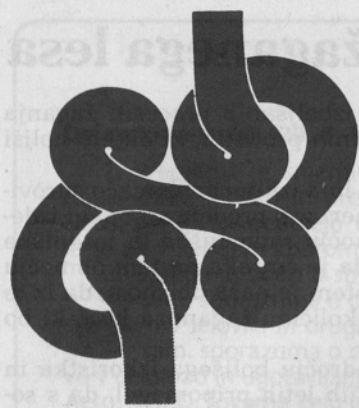

GLASILO

DELOVNEGA KOLEKTIVA LIP BLED

LETO XV

PONEDELJEK, 15. JULIJ 1985

ŠT. 7

KAKO DALJE?

To vprašanje ali v varianti kaj narediti, akcije, ukrepi, itd. se ponavlja vsak dan, odgovor je v sorazmerju s pogostostjo tudi vse težje najti. Kot vedno je to vprašanje namenjeno predvsem prodaji, čeprav je pri vsem tem popolnoma jasno, da sama tega odgovora ni zmožna dati, ker ni vsemogočna, ampak je samo del proizvodnega procesa.

Zajadrali smo že krepko v poletje, pred seboj imamo samo še štiri mesece gradbene sezone, na trgu pa vlada še vedno globoko zimsko spanje. Kljub temu da nam statistični kazalci kažejo, da osebni dohodki celo manj zaostajajo za dvigom življenjskih stroškov kot prejšnja leta, pa je ta padec standarda prišel do točke, ko ima večina samo za preživetje, zmanjkalo pa je volje in denarja za investicije. Po podatkih s trga je prodaja na posameznih področjih padla tudi do 50 % fizičnega obsega v primerjavi z lanskim letom. Pri vsem pomanjkanju denarja na žalost obstaja tudi pomanjkanje gradbenih zemljišč, lokacijski postopki so dolgi in zamotani, inflacija pa neusmiljeno načenja prihranke.

Kako dalje? Samo vsi skupaj moramo potegniti, klanec je prevelik, da bi nekateri vlekli, drugi pa bi se peljali in celo zavirali. Premakniti moramo meje proizvodnih možnosti, na katerih smo vztrajali v času konjunktura. »Tega ne delamo«, bi moral postati odgovor samo v zadnji sili, kajti še vedno je boljše delati nekaj in prodati kot delati in ne prodati. To bi sploh moral postati naš glavni adut v konkurenci z ostalimi, kajti v sedanjem času se razume samo po sebi, da je blago kvalitetno, razprodaje našega dela pa smatram, da si ne moremo privoščiti.

Zaradi manjšega obsega prodaje, ki ga onemogočajo zaostreni pogoji gospodarjenja, je tudi dohodka vse manj in dvigovanje cen kot nadomestilo izgubljenih prodajnih količin vpliva še dodatno negativno.

Boriti se moramo pričeti tudi na začetku, to je pri nabavi, saj je tudi repromateriala vsak dan več, zato se da marsikak dinar prihraniti tako pri cenejšem dobavitelju kot pri boljših nabavnih pogojih. Globoko

sem prepričan, da to nabava dela, vendar ostali o vsem tem premalo vemo.

V času, ko dvig cen naših izdelkov povzroča sočasno vsaj začasen padec prodaje, ko pri rokih plačila in prodajnih pogojih vlada džungla, se moramo zazreti vase. Ali je res potrebno, da nek izdelek delamo toliko časa in s takimi materialnimi stroški? Kaj resnično moramo iz svojega dohodka plačevati zablode tudi drugih? Ne moremo vedno igrati dobrega strica iz Amerike. Nismo več tako bogati ne v dinarjih ne v dolarjih, da bi plačevali tisto, kar je nekdo drug zagrešil, kajti zavedati se moramo, da nas ne bo reševal nihče. Rešujemo in reševali se bomo vedno le sami.

Resnično je prišel čas, ko bomo morali poiskati notranje rezerve. Doslej smo o tem veliko govorili, naredili pa manj, saj so nam vsakokratni dvigi cen bodisi izničili ali pridobili več kot najboljše tehnične rešitve. Zmanjševanje ali zaostajanje osebnih dohodkov je zadnji ukrep, po katerem bi lahko posegli, vse drugo moramo preizkusiti prej.

Kako dalje? Akcije! Aktivnosti! Plani? Predvsem ne bo nobenih spektakularnih preobratov. Vsak izmed 1200 zaposlenih mora prispevati svoj delež, narediti več kot je napravil do sedaj, narediti boljše kot sedaj in delati, kot je potrebno tudi tisto, kar ni zapisano v katalogih ali planih, če to prinese večji dohodek.

Predvsem pa kot je bilo zapisano na začetku, vleči moramo vsi, vsi v isto smer, vsi z vso močjo, slepi potniki bodo morali izstopiti.

Za dobro delo je potrebno znanje, znanje pridobiš z učenjem, da pa lahko znanje koristno uporabimo, je potrebno, da smo o dogodkih in situaciji seznanjeni in informirani. Mogoče Glasilo ni najbolj primerna oblika informiranja, saj izide le enkrat mesečno in še to s članki enih in istih avtorjev. Zato so tudi informacije enostranske ali preveč splošne. Naj to pisanje izzveni tudi kot poziv k temu, da bo Glasilo pestrejše, zanimivejše, kajti tudi to je delček odgovora na vprašanje: »Kako dalje?«

Kelbl

22. julija 1941 je za naš narod pomembni zgodovinski datum v prvem letu borbe proti fašistom in njihovim pomočnikom.

V juniju tega leta je bilo ustanovljeno glavno poveljstvo slovenskih čet. Politični biro CK Komunistične partije Jugoslavije je 4. julija sklenil, naj osvobodilno gibanje od priprav preide na oborožen upor proti sovražniku. Osnovne oblike vojaške organizacije naj bodo odredi, bojevanje je partizanski način: presenetiti sovražnika, kjer najmanj pričakuje.

Praznik vstaje

Zakaj prav datum — 22. julij za slovenski dan vstaje? Prav tega dne je Šmartnogorska skupina med Šmartnom in Tacnom napadla okupatorjevega sodelavca, ki je bil ranjen. Partizanska četa v Ljubljanski pokrajini se je imenovala Molniška četa. Partizanske skupine so se razširile po vsej Sloveniji.

Na čelu KPS ob podpori vsega ljudstva se je upor razmahnil po vseh slovenskih pokrajinah. Mnogo je bilo trpljenja, prelite krvi junakov v hostah in mestih, vaseh, toda svoboda je zasijala in vedeli smo, da je to neprecenljiva dobrina. Ko zdaj po toliko letih zremo v tiste viharne čase, se ne moremo dovolj načuditi, koliko volje, poguma, zavednosti in morale je bilo v ljudeh. V vojni vihri so bili ljudje trdno povezani, družila jih je zavest, da nihče ne bo tlačil našo zemljo.

Saj čas, v katerem živimo, ni rožnat in lahko trdimo, da smo v stabilizaciji in krizi že dosegli nekaj dobrih rezultatov. Predvsem naj nas vodi misel predsednika Tita: »V delu moramo biti prvi!« V združenem delu je tudi vsa sila, ki nas bo vodila v prihodnost.

Vesna

17. julija praznujejo krajanje Bleda. V letu 1941 so na ta dan blejski mladinci na pobudo Oskarja Pogačnika in Jaka Bernarda izvedli veliko trosilno in napi-sno akcijo. Povsod so raztresli letake, ki so ljudi pozivali na upor proti sovražniku. V kopališkem stolpu so razobesili slovensko zastavo. Letaki so bili nalepljeni po zgradbah in celo na sedežu gestapa. Cesta z Bleda proti Lescam je bila okrašena s srpi, kladivi in z rdečimi zvezdami. Turistični delavci so se letos potrudili in za to sezono pripravili bogat kulturnen in zabaven program (glej na zadnji strani Glasila)

Posodabljanje žagarske proizvodnje

Smer razvoja in uporabo tehnologije industrijske proizvodnje narekujejo vrsta, kvaliteta in količina surovine.

Lesna industrija v povojnih letih nenehoma preseneča z dovršenimi tehnologijami proizvodnje različnih izdelkov, pri čemer je tudi v proizvodnji žaganega lesa doma, še več na tujem veliko prizadevanj za modernizacijo proizvodnje. Vsi proizvajalci, ki iščejo primerno tehnologijo za proizvodnjo žaganega lesa, se navdušujejo predvsem za tako, ki ustreza obdelavi hlodovine, s katero razpolagajo na določenem območju. Seveda pa mora nova tehnologija omogočiti večjo proizvodnjo v istem času, manj zaposlenih, lažje in varnejše delo na delovnih mestih, boljše izkoriščanje surovine in kvalitetnejše izdelke.

K hitrejšemu razvoju tehnologije v industrijski proizvodnji je nesluten prispevek dala uporaba elektronske in računalniške tehnike.

Zamenjava dotrajanih strojev v žagalnici TO Rečica je po dvajsetih letih uporabe samo po sebi razumljivo. Odpraviti pa bo treba še celo vrsto grl, ki na tak ali drugačen način preprečujejo ob še tako napornem delu in prizadevanju delavcev večjo proizvodnjo.

V naslednjem obdobju predvidevamo v TO Rečica tehnologijo za žaganje hlodovine z delom samo v eni izmeni in z bistveno manj zaposlenimi v žagalnici.

Zato pa bo potrebno posodobiti proizvodnjo:

- z zamenjavo polnojarmenika 56 cm odprtine s polnojarmenikom odprtine 71 cm

- z daljinskim upravljanjem polnojarmenikov iz fiksne kabine

- z elektronsko izmero hlodovine v m³, t. m., kom in registracijo zastojev

- s predsotracijo desk preko prečnih transporterjev in bobne za poedinjenje z izločanjem okrajkov

- z visokokapacitetnim robilnikom (pomiki do 250 m/min), z elektronskim načrtovanjem programirane obdelave (robljenje, čeljenje desk); vsi elementi žaganega lesa bodo na liniji tudi izmerjeni in bo skupno kubituro mogoče odčitati in vpisati kot produkcijo v željenem časovnem obdobju

- z možnostjo sortiranja žaganega lesa z določeno debelino, širino in dolžino po željenem programu avtomatsko po vzdolžnem transporterju v bokse.

Izbor take tehnologije je narekovalo:

- povečanje proizvodnje za pribl. 25 %

- povečanje izkoristka surovine za pribl. 2 %

- razbremenitev dela na delovnem mestu jarmeničar (treslaji, mraz, preprih, naporno odčitavanje in vpis premera vsakega komada razžaganega hloda)

- razbremenitev težkega dela predsotracija (grlo za večjo proizvodnjo)

- odprava del mesta čelilničar

- odprava enega delovnega mesta robilničar (grlo za večjo proizvodnjo)

- odprava delovnega mesta sorter na kanalu

- odprava merjenja v sortirnici (izpostavljen rotopot, mrazu, preprihu in netočnosti izmere)

V prvi fazi posodobitve tehnologije žaganja naj bi zamenjali polnojarmenik z odprtino 56 cm s polnojarmenikom z odprtino 71 cm z vsemi napravami za daljinsko upravljanje.

Ker smo drugi polnojarmenik že zamenjali z novim, sodobnejšim, je temu treba dodati še mehanizacijo za daljinsko upravljanje. Že s temi posegi bi dosegli večjo kapaciteto za nekaj odstotkov, ker prizem ne bi bilo potrebno ponovno vračati v bazen (en napon žaginskih listov bi odpadel), temveč bi te po načrtovanju na prvem polnojarmeniku sproti razžagali na drugem polnojarmeniku.

Druga faza bi bila časovno lahko nadaljevanje prve faze (ali pa kasneje) in bi obsegala izgradnjo sistema prečnih transporterjev za transport nažaganih sortimentov do bobna za poedinjenje, do vstopa vsakega obdelovalca

v linijo za robljenje in čeljenje desk. Namestili bi avtomatski robilnik z vsemi napravami in avtomatski čelilnik izza robilnika in naprav prečnega transporta do vzdolžnega kanala in montirali avtomatski vzdolžni transporter za transport in odmetavanje žaganega lesa po vnaprej izdelanem programu v bokse.

Tretja faza rekonstrukcije naj bi obsegala avtomatsko sortirnico z avtomatskim letvičenjem in paketiciranjem desk. Ta del še ni dovolj naštudiran in je tudi precej drag, zato bo realiziran kasneje.

Dokončno tudi še ni rešen problem kako transportirati hlodovino v žagalnico. Sedanja način ni primeren. Ker ne bo mogoče dovolj hitro pravilno obračati hlodovino v smer žaganja, poleg tega je to zelo težko opraviti. Delavec na mostu vodnega bazena pa je izpostavljen vsem vremenskim nevarnostim. Predvidevamo, da bomo vodni bazen opustili. Postaviti pa bo treba dva prečna transporterja, za vsak polnojarmenik enega za poedinjenje hlodov z obračalnim sistemom, kjer bo mogoče vsak hlod obrniti v pravo smer.

Za sortacijo kratic po dolžini od 1 m dalje rastoče po 50 cm bo mogoče dovolj prostora v obstoječi sortirnici, ali pa bomo napravili poseben kanal za sortacijo teh elementov. Tu in tam bodo še potrebne kakšne dodelave, premaknitve obstoječe tehnologije. Zaradi večje frekvence bo treba povečati balkon za prizmirane deske. V sortirnici pa razširiti proge za en zložaj. Premakniti ali povečati bo treba transporterne poti za zbiranje in vodenje ostankov v sekalnik in omogočiti transport prizem na zbirališče v primeru žaganja samo enega polnojarmenika.

Zbrali bomo vse izkušnje in znanje zaposlenih v žagarstvu doma in na tujem in uveljavili tehnologijo, ki bo v vsem ustrezala našim razmeram. Večina omenjenih strojev nameravamo nabaviti pri znani nemški firmi Esterer. Nekaj transportnih in drugih naprav pa nameravamo izdelati doma.

Tand

Iz hlodov več žaganega lesa

V glasilu smo že pisali o izboljšanih procesih žaganja hlodovine in drugih posodobljenih procesih, ki dajejo boljši izkoristek.

Naša delovna organizacija ima izključno domačo surovino (les), ki jo tudi v pretežni meri vso predela v končni izdelek. Ta surovina raste na območju radovljiške in jeseniške občine. Strokovnjaki pravijo, da je smreka na tem območju zelo kvalitetna. Če je to res, potem je naša dolžnost, da iz te surovine dobimo maksimalno količino žaganega lesa, ki bo sočasno sortiran po namenu.

Tudi razvoj je prav na področju boljšega izkoristka in kvalitetnega sortiranja v zadnjih letih pripomogel, da s sodobno tehniko lahko realiziramo naše cilje.

Glavna proizvajalca žaganega lesa sta TOZD Tomaž Godec in TOZD Rečica; žagan les proizvaja tudi TOZD Podnart, vendar v manjši količini in še to pretežno za specialne namene.

Oba žagarska obrata v Bohinju in na Bledu bosta tudi po rekonstrukciji ostala na polnojarmeniškem principu žaganja, ki ima stoletno tradicijo in veliko tradicijo tudi v naši delovni organizaciji. Oba obrata že imata mehanizirano lesno skladišče hlodovine: bohinjsko je že zastarelo in ga bo potrebno rekonstruirati, rečiško pa je novejša in odgovarja zahtevam. Oba krlišča nimata reduciranih naprav za reduciranje koreninikov — ti se v zadnjem času vgrajujejo v obstoječe linije in kvalitetno vplivajo na zlaganje hlodovine, na kvalitetno žaganje in zlaganje nerobljenih desk.

V obeh žagah bo tehnologija do polnojarmenikov skoraj enaka. Hlodovino bodo viličarji dostavljali na prečne transporterje, s pomočjo elektronike ali manualne naprave bo pa le-to mogoče dirigirati na obračalno napravo, od tu dalje pa na uvozni transporter v žago, ki ima na koncu izmetno napravo za dostavo k prvemu ali drugemu polnojarmeniku.

Ker je projekt za bohinjsko žagalnico že izdelan in samoupravno tudi potrjen, bom v nadaljevanju opisal rekonstrukcijo te žage.

Rekonstrukcija bohinjske žage je planirana na kapaciteto 50.000 m³ hlodov letno v eni izmeni. Hlodovino bosta žagala dva polnojarmenika — večji polnojarmenik ostane, manjšega pa bo zamenjal novejši, ki bo prilagojen za drobnejšo hlodovino v enkratnem rezu. Pretežno se bo žaganje odvijalo v enkratnem rezu in na drugih strojih iz nežamanega žaganega lesa, pri čemer bo ločen kvalitetni in nekvalitetni del lesa za namen predelave.

Iz skladišča bo hlodovina z viličarjem dostavljena na dva prečna transporterja, ki bosta locirana pri bazenu. Vsak polnojarmenik bo imel prečni transporter. Iz obeh prečnih transporterjev bo hlodovina transportirana na

obračalno napravo. Od tod se bo pomikala skozi stroj za reduciranje koreninikov, ki bo na koncu imel izmetno napravo za posluževanje prvega ali drugega polnojarmenika. Posluževanje teh naprav je lahko elektronsko ali manualno — za začetek bo manualno.

Obstoječi uvozni in izvozni transporter ter pretežni del bazena ostane za prizmiranje, za specialni narez ali privatni narez. V sami žagalnici v tehnološkem smislu ne bo sprememb. Sprememba je v tem, da se zamenja mali polnojarmenik, pri večjem polnojarmeniku pa bo kabina nadomestila transportni voziček.

Na koncu žagalnice in v današnji sortirnici bosta nameščena prečna transporterja, na katerem se bo zbiral ves žagan les razen kratic.

Sortiranje in skladiščenje žaganega lesa pa bo bistveno drugačno od današnjega. Obstoječa sortirnica s skladiščenjem desk »stog« bo odstranjena. Zgrajen bo nov gradbeni objekt, v katerem bo potekalo sortiranje, grobo širinsko krojenje in skladiščenje žaganega lesa.

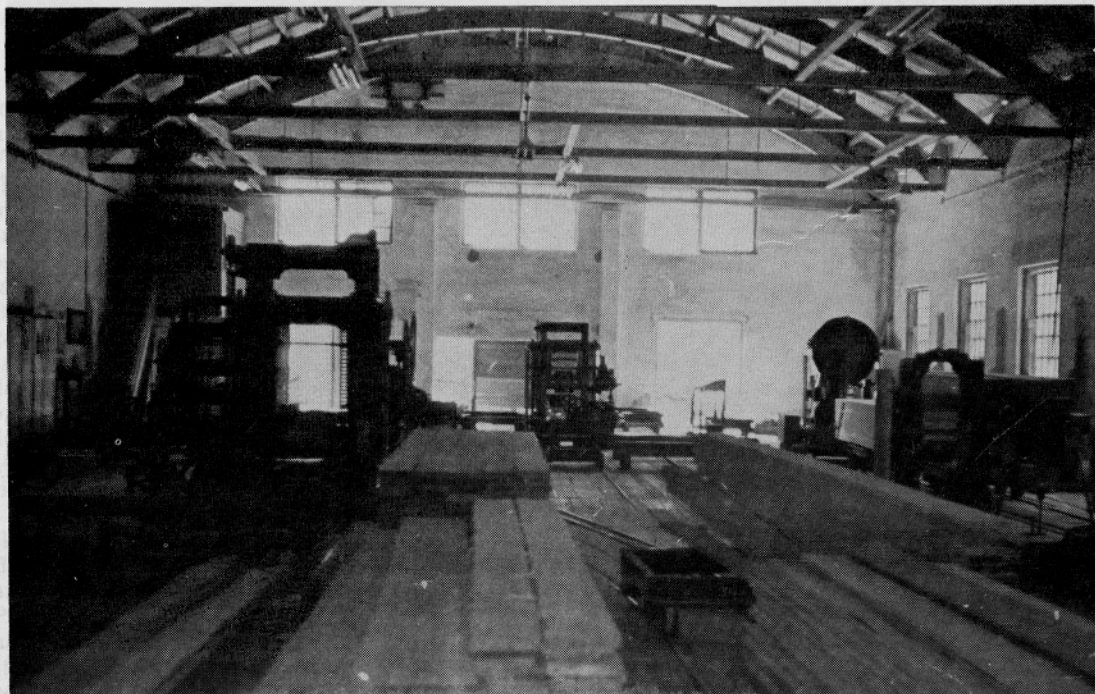
Ves žagan les od obeh polnojarmenikov in robilnika se bo zbral na prečnem transporterju, od tu dalje se bo pomikal na delilni transporter, ki bo deske razdvojil. Iz tega transporterja bo žagan les šel skozi čelilnik in le predolge deske bodo enostransko očeljene zaradi omejitve dolžin v sušilnicah. Za čelilnikom bo sortirni transporter. Pri tem transporterju bo sorter, ki bo opazoval pretok desk in kvaliteto 0-II/24 in deske za pohištvo izločeval, ves drug žagan les za opažne plošče pa brez reagiranja spustil na skladalno napravo. Skladalna naprava bo avtomatska, le vlaganje špal v seržerje bo ročno.

Žagan les, ki bo izločen, bo v novem objektu obdelan za potrebe pohištva, ves ostali les pa bodo cepili in vračali nazaj na zbirni transporter — k ostalemu žaganemu lesu za opažne plošče.

To je kratek opis rekonstrukcije žagalnice, ki bo bistveno zmanjšala čas po enoti in število zaposlenih. Izkoristek ni ustvarjen na polnojarmenikih, temveč na sodobnem robilniku. Robilnik je elektronsko nastavljen brez subjekta in prav v tem je prednost v izkoristku, ker so krožne žage zmeraj točno nastavljene, rez je zmeraj v obliči. Program nastavitve krožnih žag je možen v več variantah: ostrorobno, delna obliča ali velika obliča.

Prednost robljenja ne bo izkoriščena v žagi, temveč v obratu opažnih plošč, ker tako narekuje tehnologija in organizacija dela.

Čuden

Žagalnica v TO Tomaž Godec pred letom 1966

Sklepi samoupravnih organov

Delavski svet DO (20. 6. 1985)

1. Pregledal je smernice razvoja za srednjeročno obdobje 1986—1990 in predlagal delavskim svetom TO in DSSS, naj jih posredujejo v javno obravnavo, po zaključku le-te pa v sprejem zborom delavcev.

2. Sprejel je sklep o sprejemu in podpisu
— sam. sporazuma o cenah žaganega lesa za proizvodnjo oken v Jelovici in drugih medsebojnih dobav

— sam. sporazuma o cenah lesnih ostankov za predelavo v celulozo in ugotavljanju deleža pri skupnem dohodku v Aero, TOZD Tovarna celuloze in papirja Medvode

— aneksa k dogovoru o prerazporeditvi družbeno priznanih reprodukcijskih potreb med članicami SOZD GLG za leto 1985

3. Sprejel je informacijo o plačilu nadomestil za bolniško odsotnost do 30 dni ter nesreč pri delu. Novo nadomestilo velja od 1. 6. 1985 dalje.

4. Ugotovil je, da so zbori delavcev v TO Tomaž Godec, TO Rečica in TO Mojstrana sprejeli ocene novosistemiziranih del in nalog, spremembo ocen del in nalog zaradi spremembe opisov in spremembo sistemizacije.

Ocene v TO Tomaž Godec in TO Rečica veljajo od 1. 5. 1985, v TO Mojstrana pa od 1. 6. 1985 dalje.

5. Osvojil je predlog uredniškega odbora in sprejel sklep o izplačilu honorarjev urednikom Glasila za delo v letu 1984.

6. Obravnaval je reklamacijo izvoznih kril in sprejel sklep, da soglašajo z odpisom 567,80 DM.

Delavski svet TO Rečica (27. 6. 1985)

1. Pri pregledu sklepov zadnjega zasedanja je bilo ugotovljeno, da so le-ti izpolnjeni, le tehnološka priprava dela naj preveri dosledno izpolnjevanje delovnih listkov pri širinskem razrezu lesnita na večlistni krožni žagi. Zoper delavce, ki so v obdobju zadnjih treh mesecev neopravičeno zamudili prihod na delo več kot 5-krat, se uvede disciplinski postopek.

2. DS TO Rečica ugotavlja, da je referendum za sprejem sprememb in dopolnitev v TO uspel, saj je od skupno 223 zaposlenih glasovalo:

— za sprejem sprememb in dopolnitev 45. člena pravilnika o urejanju stanovanjskih vprašanj v TO ZA: 216 ali 66,87 %, PROTI: 49 ali 15,17 %,

— za sprejem sprememb in dopolnitev 54., 67. a), 67 b), 75., 88. in 104. člena pravilnika o osnovah in merilih za razporejanje čistega dohodka in delitvi sredstev za OD ZA: 231 ali 71,51 %, PROTI: 33 ali 10,21 %.

3. Potrdil je predlog sprememb in dopolnitev SS o združitvi v TB Gorenjske Kranj in statut LB, TB Gorenjske Kranj v predloženi obliki. Za podpisnika je pooblastil predsednika DS TO Stojana Ulčarja.

4. Potrdil je poslovnik za lakirnico, ki ureja podatke o izvoru odplak, podatke o delovanju brizgalne kabine, navodila za obratovanje, vzdrževanje, čiščenje kabine in vodenje obratnega dnevnika.

5. Potrdil je sporazum o prenosu lastništva oborožitve enote TO Rečica v last Občinskega štaba TO Radovljica.

6. Seznanjen je bil s poročilom Uprave za notranje zadeve Kranj o preventivni kontroli zavarovanja družbenega premoženja ter glede na ugotovljene pomanjkljivosti sprejel naslednje zaključke:

— Varnostniki so skladno z zakonom o družbeni samozaščiti prešli pravilnik o organiziranju in izvajanju družbe-

ne samozaščite. Poleg tega imajo v okviru del in nalog, ki jih opravljajo, opisana vsakodnevna opravila, ki jih opravljajo.

— V planu za leto 1985 je rezervirano 500.000.— din za nabavo ustreznih klicnih naprav. Postopek nabave je v teku.

— Manjkajoči ključki od lakirnice, priročnega skladišča nabave in skladišča trgovine se nabavijo in deponirajo v vrtnarici.

— S prevzemom požarno varnostnih nalog na mehaniziranem lesnem skladišču je novelirati obrambni načrt za celotno varovalno območje.

7. DS je obravnaval nove izkustvene normative za oddelek furnirnica. Normativi naj se ponovno preverijo in posredujejo v dokončni sprejem na naslednje zasedanje DS.

8. Potrdil je izkustvene normative za cepljenje, paranje in skobjanje oblog z veljavnostjo od 1. 7. 1985 dalje.

9. V 15-dnevno javno obravnavo se posredujejo novi in spremenjeni opisi del in nalog v obratu vrata.

10. Obravnaval je smernice razvoja za srednjeročno obdobje 1985—1990 DO LIP Bled ter ga posredoval v 15-dnevno javno obravnavo in sprejem na zbor delavcev.

11. Potrdil je prednostno listo prosilcev stanovanj kot je bila predložena.

12. Potrdil je nove cene za I — nosilce in storitve.

13. Na predlog odbora za gospodarjenje je potrdil izplačilo odškodnine za inventivne predloge naslednjim sodelavcem:

— Janezu Skaliču — predlog za dodatni vijak za pritrditev kota 90° pri motorju na stroju IMA 2.756.— din;

— Janezu Zupanu in Božu Pogačarju — izdelava filtrske enote za zrak na stroju Koch v odd. SM 37.518,80 din.

14. TVD Partizan Gorje, odbojarski sekciji, je odobril za srečelov 10 kom izrezov od vrat mahagonij in 2 voza žagovine.

Delavski svet TO Podnart (26. 6. 1985)

1. Po poročilu o izvedbi referenduma je DS ugotovil, da so bile spremembe in dopolnitve pravilnika o osnovah in merilih za razporejanje ČD ter delitvi sredstev za OD (67., 75., 88., 104., 54. člen) sprejete;

2. Obravnaval je analizo srednjeročnega obdobja in smernice za prihodnje srednjeročno obdobje in jih posredoval v 15-dnevno obravnavo;

3. Sprejel je aneks k samoupravnemu sporazumu o prevozi na delo, podpisnik je direktor TO;

4. Sprejel je spremembe in dopolnitve samoupravnega sporazuma o združitvi v Temeljno banko Gorenjske in statuta Temeljne banke Gorenjske, podpisnik je predsednik DS TO;

5. Potrdil je nove cene uslug in veljajo od 8. 7. 1985 dalje;

6. Potrdil je normative za delo na skobeljnem stroju Ledinek in Vako, veljajo od 1. 7. 1985 dalje;

7. Potrdil je prednostno listo prosilcev za stanovanja v predloženi obliki;

8. Sprejel je sklep, da se sklep o imenovanju Urbanč Pavle za člana odbora SDK TO razveljavi;

9. GD Podbrezje in Športnemu društvu Srednja Dobrava je brezplačno odobril vsakemu po 10 prm žagovine; Smučarskemu skakalnemu klubu Triglav Kranj pa je odobril 30 % popust pri nabavi žaganega lesa;

Poletno zasedanje zborov Občinske skupščine Radovljica v znamenju sprejemanja osnutkov družbenega plana občine

Vsi trije zbori skupščine občine Radovljica so na 32. seji 26. junija obravnavali osnutek dolgoročnega družbenega plana občine Radovljica za obdobje 1986—1990 in do leta 2000. Sprejeli so osnutek sprememb in dopolnitev statuta občine in osnutek odloka o pogrebnih svečanostih. Delegati so razpravljali o poročilu o uresničevanju stališč in usmeritev za nadaljnji razvoj skupščinskega in delegatskega sistema, o poročilu o varnostnih razmerah in dobili informacijo o vpisovanju učencev v prve letnike usmerjenega izobraževanja. Poslušali so tudi poročilo o delu upravnih organov v letu 1984 in poročilo o zadovoljevanju potreb občanov po zasebni gradnji ter smernice za izvajanje dogovorjenih planov in priprave načrtov. Vsi trije zbori so sprejeli svoje periodične načrte dela za 3. in 4. tromesečje 1985 in opravili več razrešitev in imenovanj iz svojih pristojnosti.

Zbor združenega dela in zbor krajevnih skupnosti sta na isti ločeni seji sprejela osnutek skle-

pa o potrditvi zaključnega računa davkov občanov v letu 1984 in obravnavala osnutek odloka o uvedbi prispevka za vzdrževanje in varstvo cest v občini. Razen tega sta oba zbora sprejela tudi odlok o spremembi odloka o občinskih upravnih taksah.

Zbor krajevnih skupnosti in družbenopolitični zbor sta nato ločeno razčlenjevala poročilo o uresničevanju stališč in sklepov o nadaljnjem samoupravnem razvoju krajevnih skupnosti. Medtem pa je zbor združenega dela posebno obravnaval tudi osnutek odloka o zazidalnem načrtu in o prenehanju lastninske pravice in ostalih pravic na območju zazidalnega načrta SD-12/A — Zasip.

Ločeno pa je istega dne zbor Krajevnih skupnosti občinske skupščine sprejel osnutek odloka o pokopališkem redu v občini Radovljica, za katerega je prispele javnih razprav po krajevnih skupnostih veliko tehničnih pripomb in dopolnil. Sprejel je tudi odlok o uvedbi novega naselja Zgornje Laze v krajevni skupnosti Gorje.

3. seja stalne akcijske konference ZK LIP

Na zadnji seji akcijske konference ZK smo na pobudo OK ZKS Radovljica obravnavali probleme mladih s področja stanovanjske problematike, štipendiranja in pripravništva, volitev v letu 1986 in vpisovanja mladih v ZKS.

Uvodno poročilo s področja kadrovanja in štipendiranja je podal Jordan Blažević. Jasno je, da na sami seji nismo mogli obdelati vse širine kadrovanja in štipendiranja. Iz uvodnega poročila in razprave pa lahko izluščimo nekatere misli.

V lesni industriji je rast TO pogojena z lesno surovino, tako da je s tem omejeno tudi zaposlovanje. Možnosti imamo z manjšo porabo lesa na enoto izdelka in s širitvami, ki niso vezane na les. Trenutno imamo

19 % zaposlenih, ki imajo nepopolno srednjo šolo in 30 % zaposlenih s triletno šolo in še bi jih potrebovali. Nova tehnologija oz. novi stroji pa zahtevajo vedno višjo stopnjo izobrazbe, kar pomeni, da je potreba po delavcih s triletno šolo vezana na obstoječe tehnologije v TO. Nove tehnologije zahtevajo delavce, ki so sposobni obvladati zapletene stroje in imajo širšo izobrazbo, ki jim omogoča hitrejšo prilagoditve in spremembe. Tako so v TO Tomaž Godec že večje potrebe po tehnikih, delavcev s triletno šolo pa je dovolj. Do izobrazbe pa v našem okolju tudi ni tako lahko priti. Učenec iz Bohinja potroši svojo štipendijo za vozovnico, s tem da mora vstati zgodaj in se vrača pozno popoldne, medtem ko učenec

v mestu lahko svojo štipendijo potroši za knjige in mu ostane dovolj prostega časa. Gibanja v svetu kažejo na velik porast zaposlovanja v uslužnostnih dejavnostih in informatiki. Vedno več ljudi torej dela za proizvodnjo in vedno manj v proizvodnji. Takemu gibanju se tudi pri nas ne bomo mogli izogniti. Veliko pripomb je na splošno izobrazbo v usmerjenem izobraževanju — da mladi ne znajo delati niti nimajo delovnih navad. Dobra strokovna usposobljenost kakor tudi delovne navade se lahko pridobijo samo z delom na delovnem mestu in tu prave ljudi vzgojimo. V razvitih deželah zahtevajo posebno izobrazbo za delo z mladino za vodje oddelkov. Kakšna je naša vzgoja, vemo. Splošna miselnost mladih, da je boljša takojšnja zaposlitev, ker ni delovnih mest, s tem da se da napredovati z delom, tudi ni v podporo izobraževanju. Pojavljajo se tudi prigovori, da so pripravniki poceni delovna sila. V naši delovni organizaciji se pripravniki zaposlijo v delovni skupnosti skupnih služb za določen čas. Na ta način je možen enoten način izvajanja pripravništva po posebnem programu dela v vseh temeljnih organizacijah.

Poseben problem so delavci, ki so trenutno na voljo, pa zanje ni ustreznega dela, vemo pa, da jih bomo potrebovali v bližnji prihodnosti. Ker so taki delavci iskani, si pač najdejo drugo zaposlitev.

Iz navedene problematike lahko zaključim, da je strokovno izobraževanje pač tista neizbežna pot, ki vodi k napredku. Če smo si zastavili ambiciozne cilje pri razvoju naših temeljnih organizacij, potem jih ne bomo dosegli brez ustreznih strokovnjakov, ki bi morali biti že danes pripravniki v naši sredini. Vendar pa ni rešitev samo v sprejemanju novih delavcev z ustrežno izobrazbo. Izobraževati moramo tudi zaposlene delavce tako, da jim omogočimo lažji prehod na nove, zahtevnejše tehnologije.

Uvodno poročilo iz stanovanjske problematike je podal Peter Debelak. V času od 1975 do danes smo kupili 114 stanovanj ali 5636 m² stanovanjskih površin. V vsakem letu je bilo dodeljeno stanovanje vsaj enemu prosilcu, mlajšemu od 27 let, v letu 1982 celo šestim. Ugotavljamo, da je bilo reševanje stanovanjskih vprašanj tekoče, razen v letošnjem letu, ko ni možnosti za nakup stanovanj.

Ko smo obravnavali vprašanje vključevanja mladih v delo samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij, smo bili enotni, da ni zaslediti organiziranega dela. Posamezni mladinci so aktivni, kar ne moremo povezovati z osnovnimi organizacijami ZSMS.

Pri evidentiranju za volitve v letu 1986 pa število mladincev upada. Prav tako pri delovnih akcijah kakor tudi drugem organiziranem delu v okviru OZS ali samoupravnih organov ni zaslediti večjega kroga mladih. Prav zaradi tega moramo v bodoče posvetiti večjo pozornost osnovnim organizacijam ZSMS in zahtevati, da se aktivno vključijo v naše življenje in delovanje znotraj TOZD. Da bi vse osnovne organizacije delovale enotno in usklajeno, pa predlagamo, da si organizirajo akcijsko obliko delovanja na nivoju DO, ki bo usklajevala posamezne organizane akcije.

Devize naj koristijo predvsem izvozniki

Razprava našega delegata Jordana Blaževića k osnutku zakona o deviznem poslovanju na seji zbora združenega dela Skupščine SRS, 3. 6. 1985

Imamo številno zvezno administracijo, ki nam kar naprej pripravlja nove predpise in zakone. Na žalost je med njimi veliko takih, ki so slabši od prejšnjih. Eden od teh je osnutek zakona o deviznem poslovanju.

Ker imamo velike težave z zunanjimi dolgovi, smo pričakovali zakon, ki bo pospešil izvoz, dobili pa smo dejansko osnutek zakona o razdeljevanju deviz. Izgleda tako, kot da se odpovedujemo dolgoročni gospodarski stabilizaciji in kot da imamo suficit v zunanjetrgovinskem poslovanju ali pa da je zvezna administracija popolnoma naivna glede izvoza.

Neizvozniki želijo določiti izvoznikom, kako naj izvažajo, sami pa doma čakajo na devize.

Devize naj koristijo predvsem izvozniki in ne tisti, ki imajo strice v Beogradu. Vsa pooblastila se prenašajo na zvezni izvršni svet in narodno banko Jugoslavije, ki sta glavna krivca sedanjega stanja.

Obnašamo se, kot da izvoz ni več prioriteta naloga našega gospodarstva. Združeno delo je v taki situaciji zbegano in ne more več realno planirati proizvodnje in izvoza.

Kako bomo izvažali, če bomo velikokrat ostali brez posameznih strojev ali rezervnih delov in nujnega repromateriala iz uvoza. Na zunanjem trgu veljajo drugačne norme poslovanja kot doma. Izgleda, kot da zvezna administracija tega ne ve.

Kar naprej se prilagajamo novim zakonom, namesto da bi več naredili za dvig proizvodnje in večji izvoz. Zato so po anketi Zvezne gospodarske zbornice najbolj iskani pravniki, najmanj pa inženirji.

Vse posledice neprimernih in nesprejemljivih predpisov nosi združeno delo, ki velikokrat ni samo krivo za slabe rezultate poslovanja. V združenem delu smo sedanje možnosti za povečanje izvoza že precej izčrpali in zato potrebujemo nove vzpodbude za povečanje izvoza.

Na zunanjem trgu bijemo neenakopraven boj z razvitimi državami, doma pa še z zvezno administracijo; namesto, da bi

nas v teh prizadevanjih podprla, nam ruši ustaljene reprodukcijske verige in s tem normalno poslovanje. Veliko truda smo vložili v to, da smo v taki meri osvojili zunanji trg, zato se nam zdi skrajno neodgovorno, da bi ga sedaj na lahek način izgubili zaradi predpisov.

Naša občina 2,15 krat več izvažata kot uvažata. Če navedemo kot primer tovarno ELAN, ki je v 20 letih trdega dela dosegla sam svetovni vrh po količini in kvaliteti proizvodnje. Sedaj naj se zaradi predpisov umakne s svetovnega trga! Tudi konkurenti bi bili izredno veseli. Tega v združenem delu ne razumemo in ne moremo sprejeti.

Ali bo ZIS v tem primeru sprejel polno odgovornost?

Več kot pol deviz združujemo za skupne namene in zato menimo, da ni v interesu nobene Jugoslovane, da bi manj izvažali, zato mora ZIS delati v interesu države kot celote in ne posameznih enot.

Zakon pomeni nezaupnico združenemu delu, ki izvažata, vse pravice pa prepušča zvezni administraciji, ki je doslej brezglavo delila devize, kar je privelo do sedanjega stanja.

Združeno delo potrebuje dolgoročne predpise, ki bodo stimulirali izvoz, ne pa stalnega eksperimentiranja na račun združenega dela.

Skrajni čas je, da se nehajo igrati z nami in zahtevamo, da se nam omogoči normalno poslovanje na daljši čas na bazi ekonomske logike in ne posameznih želja.

Vsi imamo enake možnosti izvoza, nekateri celo boljše od izvoznikov, vendar jih nočejo izkoristiti.

Sprašujemo se, v čem ima Slovenija tako dobre pogoje za izvoz pri daleč najbolj iztrošeni in zastareli strojni opremitvi, najslabši kvalifikacijski strukturi zaposlenih in najmanjši lastni oskrbi s surovinami? Lažje kot izvažati je kritizirati izvoznike in zahtevati devize. Slovenija poleg tega izgubi tudi velik del narodnega dohodka, ker združuje velik del deviz po realno nizki ceni.

Republiškem izvršnemu svetu dajemo vse priznanje za njegovo odločno stališče in ga v celoti podpiramo.

mestilo osebni dohodek v tekočem letu (ker v minulem letu ni bila zaposlena), je upravičena do sprotne valorizacije nadomestila osebne dohodka za drugi in vsak naslednji mesec.

Še vedno pa velja, da nadomestilo ne more biti večje, kot bi bil osebni dohodek, če bi upravičenka delala in tudi ne manjše, kot je najnižji znesek, ki zagotavlja materialno in socialno varnost (zajamčeni osebni dohodek). Glede tega najnižjega zneska je treba dodati, da je zagotovljen upravičenkam, ki so pred poročniškim dopustom delale poln delovni čas, njihova osnova za nadomestilo pa kljub valorizacijam ne dosega zajamčenega osebnega dohodka.

In kaj se še pripravlja novega na področju poročniškega dopusta?

V osnutku samoupravnega sporazuma o usklajevanju planov Skupnosti otroškega varstva v SR Sloveniji za čas 1986—1990 so predvidene tri variante glede dobe zadržanosti z dela zavoljo poroda, nege in varstva otroka, višine nadomestila osebnega dohodka in širitve kroga upravičenk.

I. varianta:
— čas poročniškega dopusta ostane tak kot doslej

— ni predvidena širitev kroga upravičenk

— 100 % nadomestilo OD

II. varianta:

— čas poročniškega dopusta se podaljša na 365 dni

— krog upravičenk se razširi na študentke, iskalke zaposlitve, učenke v usmerjenem izobraževanju in kmetice

— predvideno je 100 % nadomestilo za 246 dni in 75 % nadomestila za 119 dni, za iskalke zaposlitve, študentke in učenke v usmerjenem izobraževanju pa je predvidena socialna varnost v višini 50 % povprečnega OD v SR Sloveniji v minulem letu

III. varianta:

— čas poročniškega dopusta se podaljša na 365 dni

— krog upravičenk se razširi na študentke, iskalke zaposlitve, učenke v usmerjenem izobraževanju in kmetice

— predvideno je 100 % nadomestilo OD za celotni čas poročniškega dopusta, za študentke, iskalke zaposlitve in učenke v usmerjenem izobraževanju pa je predvidena socialna varnost v višini 50 % povprečnega OD v SR Sloveniji v minulem letu.

Pobuda ZSMS je, da se izbere tretja varianta, najugodnejša za matere; gre tudi za to, da bi morali zagoto-

viti ustrezno družbeno skrb za varstvo matere v času nosečnosti in po porodu ter normalen psihofizični razvoj otroka. Prav zato je v krog upravičenk potrebno vključiti vse matere, saj je pravica do poročniškega dopusta pomemben element socialne politike in biosocialne reprodukcije družbe, to pa pomeni obvezno enakopravno obravnavanje vseh mater ne glede na socialni status.

2. Nadomestilo za bolezensko odsotnost do 30 dni in nesreče pri delu

Na referendumu 11. junija 1985 smo sprejeli spremembo člena pravilnika o osnovah in merilih za razporejanje čistega dohodka ter o delitvi sredstev za OD v TO in DSSS, ki določa osnovo za plačilo nadomestila za čas odsotnosti z dela zaradi bolezni do 30 dni in nesreč pri delu. Osnova za nadomestilo OD je povprečni čisti mesečni osebni dohodek, ki ga je delavec prejel za polni delovni čas v preteklem letu, korigiran z indeksom rasti OD v delovni organizaciji v tekočem letu — mesecu do januarja povprečja. To novo osnovo uporabljamo od 1. 6. 1985.

Šefman

Seminar za arhivske delavce

(nadaljevanje)

Dr. Bogdan Lekić, pomočnik direktorja Arhiva Jugoslavije nam je povedal o prvi in drugi fazi obdelovanja arhivskega gradiva po letu 1945. Po vojni je bilo treba ovrednotiti zgodovinske dokumente, odstraniti nepotreben material. Prva faza zajema strokovna dela v obdobju, preden se gradivo odda pristojnim arhivom. Strokovna pomoč je potrebna, z zakonom so določene metode in vsi postopki.

Peter Klasinc, ravnatelj Pokrajinskega arhiva Maribor je spregovoril o statusu delavcev, ki delajo z dokumentarnim gradivom. V svojih raziskavah je opisal šolsko izobrazbo, položaj, delovne postopke, na osnovi ankete iz različnih območij SR Slovenije je prišel do zanimivih zaključkov:

V zadnjem času smo v naši republiki dobili uporabno arhivsko zakonodajo. Resnica je ta, da se arhivski strokovni delavci morajo še bolj aktivno ukvarjati z arhivarji tako rekoč na terenu. Arhiv-

ski delavci morajo omogočiti delavcem, ki delajo z dokumentarnim gradivom, da si bodo stalno dopolnjevali znanje in vsi opravili izpit za strokovne delavce oziroma strokovno usposobljenost, ki ga določa poseben pravilnik. Anketa je pokazala naslednje: Na vprašanje, kakšno izobrazbo imajo delavci, je bil v glavnem odgovor: srednja izobrazba. Zakon tudi določa, da morajo imeti najmanj takšno stopnjo izobrazbe. Glede naziva uporabljajo najpogostejše »arhivar« ali pa imajo kombinacijo s kakšnim drugim delom.

DO ali druge ustanove delajo po pravilnikih, specifičnih za posamezne panoge, vendar pa je 40 % anketirancev odgovorilo, da ne poznajo pravilnikov. Na vprašanje, koga še zanima arhivsko delo, so večinoma odgovorili, da malokaterega med sodelavci. Za svoj status in položaj pa se morajo delavci boriti sami.

Anketa je tudi pokazala, da noben arhivar ne izdeluje nobenih poročil o svojem delu in ne vodi evidence o opravljenem delu. Temu bo treba posvetiti več pozornosti. Največje borbe pa so z izboljšanjem arhivske službe in za pridobitev boljših in ustrežnejših skladiščnih prostorov. Samo 50 % ustreza minimalnim standardom. Zaradi slabih pogojev dela delavci zbolijo za prehladi, revmo in raznimi drugimi obolenji.

Arhivar naj bo pomemben član v vsakem kolektivu, varen člen v celotnem poslovanju organizacije združenega dela. Z njegovim statusom še ne moremo biti zadovoljni, kakor tudi ne z materialno osnovo, s katero razpolaga. Vztrajati moramo, da vnese mo v arhivske službe pri ustvarjalcih vse člene zakona o naravni in kulturni dediščini in v vse pravilnike, ki natančno določajo delo arhivske službe. Le na ta način se bo tudi arhivar sam počutil bolje.

Vesna

Nadomestila za poročniški dopust in bolezensko odsotnost do 30 dni po novem

1. Poročniški dopust

S samoupravnim sporazumom o spremembah in dopolnitvah samoupravnega sporazuma o uresničevanju pravic do poročniškega dopusta, ki je začel veljati 1. decembra 1984, so nadomestila osebnega dohodka za poročniški dopust bistveno višja; lahko rečemo, da so izenačena z osebnimi dohodki.

Po novem še vedno velja, da so osnova za nadomestilo osebnega dohodka prejemi, ki jih je upravičenka dosegla v minulem letu. Izjema so edinole tiste, ki osebnega dohodka v minulem letu niso imele, ker denimo niso bile

zaposlene. Tem se upošteva osebni dohodek v tekočem letu.

Osnova za nadomestilo osebnega dohodka iz minulega leta pa se ovrednoti tako, da se valorizira z odstotkom rasti povprečnih čistih osebnih dohodkov vseh zaposlenih delavcev v Sloveniji do meseca pred začetkom poročniškega dopusta. Kot odstotek rasti se upošteva zadnji znani podatek, ki ga objavi Zavod SR Slovenije za statistiko. Takšno odmerjeno nadomestilo dobi upravičenka za prvi mesec poročniškega dopusta, v drugem mesecu in v vseh naslednjih pa se sproti valorizira. Upravičenka, ki ima osnovo za nado-

Vodja izmene ter medfazni kontrolor ugotavljata vzrok napake, ki se je zgodila na garažnih vratih.

Zgodi se tudi, da je treba na tračni brusilki ročno obrusiti površino na vhodnih in garažnih vratih.

Prizadevanja za razvoj inventivne dejavnosti v DO

V letu 1984 so bili prijavljeni in obravnavani inovacijski predlogi, ki se po teži bistveno ne ločijo od preteklega leta.

Velika pridobitev sta bila prav gotovo dva izuma, prijavljena na Zveznem zavodu za patente v Beogradu. Nalogi sta bili izvedeni v okviru delovnih nalog, zato ju nismo obravnavali in ocenili na strokovnih komisijah. V delovni organizaciji je bila prijavljena ena tehnična izboljšava, katera je bila realizirana v proizvodnji in ustrezno temu izplačana odškodnina ter šest koristnih predlogov. Od teh so bili štirje uvedeni v proizvodnjo, avtorji so bili nagrajeni, dva predloga pa sta bila samo beležena, ker je strokovna komisija smatrala, da predloga ne spadata med inovacije.

● inovatorjem je bila izplačana odškodnina v skupnem znesku 69.488 din

● stroški za uvedbo inovacij so znašali 97.776 din

● dosežena gospodarska korist 479.062 din

V večini primerov pa gospodarske koristi ni bilo mogoče izračunati.

Na področju inventivnega dela so bile opravljene naslednje akcije: pripravljen je bil osnutek pravilnika o podelitvi priznanja »inovator leta« v naši DO in dopolnitev samoupravnega sporazuma o inventivni dejavnosti naše DO, ki je bil sprejet januarja 1982, vendar se je v teh letih pokazala potreba po dopolnitvi le-tega.

Inovator leta naše DO je bil imenovan in nagrajen s knjižno nagrado. Vsi ostali, ki so prispevali k razvijanju inventivne dejavnosti pa so

prejeli priznanja v obliki tiškovin.

Vsako leto komisija za inventivno dejavnost pri Republiškem odboru sindikata delavcev gozdarstva in lesarstva SRS razpiše razpis o podelitvi priznanja inovator leta. V letu 1984 je to priznanje s plaketo prejel Miran Mozečič, dipl. ing. grad. za svojo patentno prijavo pod nazivom »Pod za fasadne odre«.

Za animacijo šolske mladine (višji razredi OŠ) na področju tehničnih dejavnosti ter inventivnega razmišljanja in delo smo razpisali natečaj na temo LES DRAGOCENI DAR NARAVE in ga poslali trem osnovnim šolam: v Boh. Bistrici, Bledu in Gorjah. Učenci so sodelovali v obliki literarnih, tehničnih in likovnih del. Odziv je bil presenetljivo velik. Vendar se je izkazalo, da bo treba krog sodelujočih razširiti in vključiti tudi v ostale osnovne šole v občini. Formirane so bile komisije po posameznih področjih, katere so izbrale deset najboljših del iz posameznih področij, katera so bila razstavljena v naši DO in so bila vsem na ogled. Prvih pet učencev z najboljšimi prispevki iz vsakega področja so prejeli praktične nagrade. Sodelujoče osnovne šole pa denarne nagrade.

Za še večjo popularizacijo je bila vest objavljena ne le v našem Glasilu, temveč tudi v Delu in Glasu.

Seveda pa inovacijske dejavnosti kot množičnega gibanja vseh delavcev ni mogoče doseči kar čez noč. Vseeno pa je mogoče s sistemskim in organiziranim delom ta proces pospešiti.

Ana Šifrer

Prvo nagrado za najboljšo literarno delo v natečaju LES DRAGOCENI DAR NARAVE je prejel Klemen Kobilica iz osnovne šole Bled.

Smrekina zgodba

Vetroven dan. Drevje se upogiba v vetru. Z mogočne smreke se usipa seme. Veter ga počasi spušča na tla. Semena se mehko usedajo v travo. Eno pade v tesno skalno razpoko. Čas mineva... V razpoki, kjer je bilo le malo zemlje, iz semena nastane majhna rastlinica. Uspelo ji je izkoristiti tisti drobec rodovitne zemlje in posrkati tiste redke kapljice, ki so prišle do nje.

Čas mineva... Iz skalne razpoke gleda že majhna smreka. Njeno skrivenčeno debelce priča o njenem neizprosnem boju z naravo. Redke iglice, ki štrlijo iz slabotnih vejic, bi marsikoga premotile, da bi si mislil: »Iz te smrečice ne bo nič.« Toda zmotil bi se. Neznatna smrečica si je v nekaj letih nabrala že mnogih izkušenj z naravo.

Čas mineva... Skrivenčena smrečica je zrastle v pravo lepoto z ravnim, visokim deblom. Korenine so se že tako razrasle, da silijo v zemljo poleg skale. Izgleda pa tako, kot bi smreka rasla iz skale. Je nekaj posebnega, močnega, kljubovalnega. Čas mineva... Sredi gozda

se proti nebu vzdiguje mogočna smreka. Že celo stoletje stoji tam.

Nekega dne se smreki približa gozdar in jo zaznamuje. Kmalu bo pogubljena. Bliža se ji smrt.

Pridejo gozdni delavci in smreko razžagajo. Naenkrat se žaga ustavi. Delavci se čudijo in žago le stežka izvlečejo iz zareze. Poskusijo še enkrat. Še vedno jim ne uspe. Dolgo se mučijo. Končno se zasliši hreščanje in smreka se začne nagibati. Smreka pade. Delavci ji oklestijo veje in deblo razžagajo v hlode. Le-te odpeljejo na žago, kjer jih razžagajo v deske ali trame.

Morda les te smreke kot pohištvo krasi naše stanovanje? Morda podpira streho novi stanovanjski hiši? Ali pa so njen les preoblikovali v manjše lesene izdelke, ki so nepogrešljivi v vsakdanjem življenju? Morda so iz nje izdelali zibelko za pravkar rojenega otroka? Morda krsto za onemoglega starčka?

Zakaj čas mineva za vse: za smreko in za ljudi, le življenje teče dalje.

Pri praktičnem delu je bilo treba pokazati precej znanja ter hitre pomoči ponesrečencu.

Tekmovanje ekip prve pomoči

V soboto, 8. junija je bilo na Jesenicah Občinsko tekmovanje ekip prve medicinske pomoči. Tako kot vsako leto, sta se tudi letos tekmovanja udeležili dve tekmovalni trojki iz Mojstrane. Tekmovanje je potekalo v športni hali v Podmežakliji, kjer se je zbralo 62 ekip iz cele občine.

Ob 7. uri zjutraj je bil zbor vseh ekip, kjer so vodje ekip izžrebali številke vrstnega reda tekmovanja. Pred začetkom tekmovanja pa je namestnik Občinskega štaba CZ v uvodnem govoru pozdravil vse navzoče ter jim zaželel veliko uspeha pri tekmovanju. Dejal je, da to tekmovanje ni odraz formalno-

Svečanost v Krpinu pri Begunjah

V lepem sončnem in svežem, naravnost idealnem vremenu, se je v nedeljo 9. junija dopoldne zbralo v zelenem okolju Krpina v Begunjah na 17. srečanju okoli sedem tisoč nekdanjih aktivistov OF, borcev gorenjskih partizanskih enot in zapornikov iz vse Gorenjske, vključno iz ljubljanskih občin, Kamnika in Domžal. Prišli pa so tudi številni sorodniki in prijatelji iz vse Slovenije in iz zamejstva.

Če je bilo še predhodnega dne zaradi močnega deževja organizatorjem vse prej kot lahko upati, da bo njihov trud večmesečnega dela uspešen, si skoraj boljših pogojev niti sami niso mogli zamisliti. Že od zgodnjih dopoldanskih ur se je v dolino pod Begunjščico, obrito s soncem, začela valiti množica na velik prireditveni prostor, okrašen z zastavami. Ob zvokih koračnic, ki so vabili v Krpin, so se je le zgrinjati množice in posedati po nalašč za to srečanje postavljenih klopih ob mizah, kjer so jih urne mladinke, ki so prevzele skrb za pijačo in jedajo, hitro postregle. Točno ob napovedanem času — ob 11. uri se je svečanost pričela z mimohodom številnih praporov in s himno. Po pozdravnih besedah organizatorja srečanja OK SZDL Radovljica Miroslava Birka je imel slavnostni govor proslavljeni partizanski komandant in narodni heroj Rudolf Hribnik Svarun. Govoril je o zaslugah gorenjskih partizanov in aktivistov ter uspehih vseh slovenskih borcev pri uničenju sovražnika in njegovih pomagačev. Govoril je tudi o nekaterih današnjih težavah in poskusih razvrednotenja naše borbe, poudarjajoč ogromni napredek, ki smo ga dosegli po osvoboditvi. Na proslavi je bila podeljena Kokrške-mu odredu, ki je 4. maja 1945 osvobodil Begunje in vse zaporni-

ke iz begunjskih zaporov, listina o podelitvi domicila od strani skupščine občine Radovljica. V bogatem kulturnem programu je nastopilo nad dvesto pevcev, recitatorjev in godbenikov, ki so

sti; ampak je odraz pripravljenosti ter samozavesti posameznih ekip, ki se udeležujejo tekmovanja. Za doseg dobrih rezultatov je pogoj znanje, katerega ni nikoli preveč.

Samo tekmovanje je obsegalo dva dela. Prvi del, to je triaža je opravil vodja ekipe, kateri je moral obvladati veliko teoretičnega znanja. Drugi del, to je praktično delo, pa je opravila ekipa na namišljenih poškodbah. Pri tem delu pa se je upošteval tudi čas, ki je potreben pri praktičnem delu. Ves čas tekmovanja pa so sproti obveščali, kakšne rezultate so dosegle posamezne ekipe.

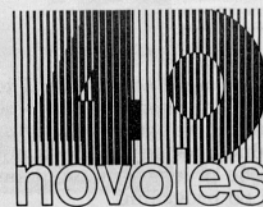
Po tekmovanju so bile podeljene diplome ekipam, ki so dosegle prve tri najboljše rezultate. Vsem ostalim pa je bila izrečena zahvala za udeležbo na tekmovanju.

Tudi naši ekipi pod vodstvom Marjane Lojvec in Mojce Robič, sta dosegli dobre rezultate, saj je prva ekipa dosegla 12. mesto, druga pa 45. mesto. To je še en dokaz, da ob prizadevnosti na delovnem mestu, dosegamo dobre rezultate tudi izven delovnega časa.

NOČ

popestrili to veličastno manifestacijo. Posebno je navdušil vse udeležence srečanja domači ansambel bratov Avsenik, ki so za to priložnost v svojem rojstnem kraju pripravili koncert. Popoldne do poznega večera pa je najbolj vztrajne zabaval radovljiški ansambel Gorenjci.

Organizatorjem za dobro opravljeno delo velja vse priznanje!

delavski svet do novoles
podeljuje ob praznovanju 40-letnice

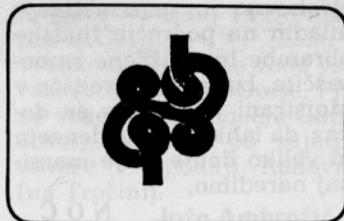
novolesa
priznanje
do lip bled

za dolgoletno prizadevno in
uspešno sodelovanje

Novo meso 14.6.1985

predsednik D.S. do novoles
Jože Barjoli

predsednik KPO do novoles
Janez Bajuk

Športnik in športnica LIP

V letošnjem letu je svet za šport in rekreacijo ponovno razpisal tekmovalne akcije za izbiro športnika in športnice LIP. Po prvi polovici leta, ko je bilo na sporedu že večino tekmovalnih iz tega razpisa, lahko ugotovimo, da je akcija pritegnila člane naše DO in da je naletela na ugoden odziv. Od novega leta dalje so člani naše DO lahko pridobivali točke na naslednjih tekmovanjih:

- 1. pohod v Dražgoše
 - 2. sindikalno prvenstvo LIP v sankanju
 - 3. občinsko sindikalno prvenstvo v smučarskih tekih
 - 4. sindikalno prvenstvo LIP v veleslalomu
 - 5. sindikalno prvenstvo LIP v smučarskih tekih
 - 6. pohod na Stol
 - 7. občinsko sindikalno prvenstvo v veleslalomu
 - 8. lesarijada
 - 9. zimske igre SOZD — GLG
 - 10. občinsko sindikalno prvenstvo v kegljanju — borbene partije
 - 11. občinsko sindikalno prvenstvo v odbojki
 - 12. sindikalno prvenstvo LIP v streljanju z zračno puško
 - 13. letne igre SOZD GLG
 - 14. občinsko sindikalno prvenstvo v streljanju z zračno puško
 - 15. pohod na Porezen
 - 16. pohod na Uskornico
 - 17. pohod na Golico
 - 18. občinsko sindikalno prvenstvo v malem nogometu
- Trenutni vrstni red najboljših 10 izgleda takole:

Ženske			
1. Ristič Jelka	Tomaž Godec	362 točk	
2. Ristič Albina	Tomaž Godec	283 točk	
3. Šifrer Ana	DSSS	260 točk	
4. Urankar Marija	DSSS	195 točk	
5. Kaiser Jasna	Rečica	152 točk	
6. Cerkovnik Polona	DSSS	114 točk	
7. Cerkovnik Ivanka	Filbo	107 točk	
8. Sinkovič Janja	DSSS	101 točka	
9. Benčina Irena	DSSS	88 točk	
10. Zupan Lidija	Podnart	76 točk	
Moški			
1. Rozman Anton	Filbo	237 točk	
2. Malej Janez	Filbo	195 točk	
3.—4. Ažman Stanko	Rečica	175 točk	
3.—4. Zalokar Zdravko	DSSS	175 točk	
5. Rakuš Mirko	DSSS	167 točk	
6. Lapajne Mirko	Filbo	148 točk	
7. Ravnik Zdravko	Tomaž Godec	108 točk	
8. Stare Miroslav	Rečica	104 točke	
9. Pikon Janez	Tomaž Godec	98 točk	
10. Trojar Feliks	Tomaž Godec	95 točk	

Statistični razvid udeležbe po TO pa je naslednji:

TO	udeležencev	odstotek vseh zaposlenih
Tomaž Godec	57	13,28
Rečica	47	14,55
Mojstrana	30	35,29
Podnart	9	11,25
Trgovina	1	3,7
DSSS	31	33,33
Filbo	39	35,77
Skupaj	214	18,67

V letošnjem letu so v načrtu še naslednja tekmovanja oziroma akcije, pri katerih lahko člani popravijo svojo bero točk:

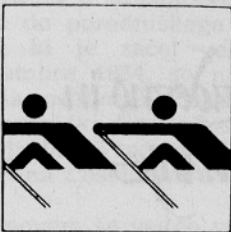
- 1. občinsko sindikalno prvenstvo v plavanju
- 2. občinsko sindikalno prvenstvo v kegljanju
- 3. občinsko sindikalno prvenstvo v namiznem tenisu
- 4. planinski pohodi po programu
- 5. kolesarski izleti
- 6. sindikalna prvenstva LIP v kegljanju, namiznem tenisu, malem nogometu, odbojki in kolesarjenju

Rakuš

Blejci bližje svetovnemu vrhu

Za blejskimi veslači je že prva polovica letošnje fenomenalne sezone z domačimi in mednarodnimi preizkušnjami. Z doseženimi rezultati doma zlasti pa na tujem so boljši kot prejšnja leta. To velja zlasti za člansko ekipo četverca brez krmarja, v kateri veslajo Dani Ferčej, Bojan Prešeren, Robert Krašovec in Milan Janša. Že lani so se poskušali uvrstiti v olimpijsko ekipo za Los Angeles, vendar zaradi ostrih kriterijev in neizkušenosti ta cilj ni bil dosežen.

V letošnjem letu so planirane štiri večje mednarodne preizkušnje: v Duisburgu, Berlinu, Luzernu in na svetovnem prvenstvu v Belgiji.

Regati v Duisburgu in Berlinu sta že mimo. Obe sta pokazali precejšen napredek vrednosti blejske ekipe, zaostanek za najboljšimi eki-

pami se je v primerjavi s prejšnjimi leti bistveno zmanjšal (od lanskih osem sekund zaostanka do letošnjih štirih sekund), kar seveda pomeni tudi boljšo uvrstitev. Druga mesta v Duisburgu in četrto mesto v Berlinu so prijetna stimulacija za letošnjo in tudi prihodnje sezone.

Preizkušnja v Luzernu bo sredi meseca julija, kjer bodo poleg najboljših evropskih ekip nastopili tudi Avstralci, Kanadčani, Amerikanci. Po tej regati se bo določila jugoslovanska ekipa za nastop na svetovnem prvenstvu, ki bo konec avgusta v Hazewinklu.

Istočasno bo v Hazewinklu tudi kongres mednarod-

ne veslaške zveze, kjer bo sprejeta kandidatura Bleda za organizacijo svetovnega prvenstva leta 1989. Leto 1989 pa pomeni tudi obdobje, ko bo ekipa blejskega četverca v najboljših letih za doseganje vrhunskih rezultatov. Uspešna domača ekipa pa je eden od predpogojev za uspeh celotne organizacije prvenstva.

V posebno zadovoljstvo je mednarodna uveljavitev ekipe iz majhnega obrobnege mesta v svetu, kjer je velik del športa in športnikov spolitiziran, zmanipuliran ali skomercializiran. Gladiatorsvo iz kateregakoli od omenjenih treh namenov vodi proč od osnovnih ciljev vrhunskega športa. Amaterizem, delavnost in skromnost so osnovne lastnosti, na katerih blejski veslači gradijo svoje uspehe. Žal niso nalezljive, ker bi prišle prav še marsikje drugje!

Slivnik

Novo avtomatsko strelišče

V Mojstrani so otvorili novo avtomatsko strelišče za zračno puško. Strelišče je v prostorih Krajevne skupnosti Dovje-Mojstrana. Uredili so ga člani Strelske družine »Janeza Mraka«. To je bila dolgoletna želja ne samo članov družine, ampak tudi ostalih krajanov. Do sedaj so morali organizirati vsa tekmovanja v telovadnici Osnovne šole v Mojstrani.

Pri sami ureditvi so največ naredili člani, saj so opravili več kot 3000 prostovoljnih ur. Podstrešne prostore je bilo treba popolnoma preurediti za strelišče. S finančnimi sredstvi pa so pomagale tudi druge DO iz jeseniške občine. Tudi naša TO LIP Mojstrana je pripomogla, da je bilo strelišče narejeno v tako kratkem času.

Ob otvoritvi je bila majhna slovesnost, kjer so podelili priznanja in pohvale tistim delovnim organizacijam, ki so jim največ pomagale. Tudi naša TO LIP Mojstrana je prejela ta dan republiško plaketo Strelske zveze Slovenije ter priznanje strelske družine »Janeza Mraka« iz Mojstrane. Podelili so tudi značke najboljšim strelcem.

Treba pa je poudariti, da ima največ zaslug pri izgradnji avtomatskega strelišča predsednik strelske družine, Vuko Lešnjak. Z veliko delovne vneme in zagnanostjo je pripomogel, da je bilo strelišče zgrajeno.

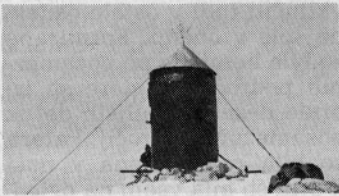
To strelišče ni pomembno samo za krajevno skupnost Dovje-Mojstrana, ampak je velikega pomena tudi za celotno jeseniško področje. V sedanjih pogojih bo možno strokovno usposabljanje mladih na področju ljudske obrambe in družbene samozastite. Izgradnja strelišča v Mojstrani je tako še en dokaz, da lahko z malo denarja in veliko dobre volje marsikaj naredimo.

NOČ

90-letnica Aljaževega stolpa na vrhu Triglava

Mineva 100 let, odkar je Jakob Aljaž prvič stopil na Triglav in 90 let, odkar je postavil stolp na vrhu Triglava. Prav je, da se na to spomnimo tudi v našem glasilu in bo marsikaterega planinca, pa tudi ostale zanimalo, kako je deloval v triglavskem pogorju ta mož velikih zaslug.

Približno dvanajst kilometrov iz Mojstrane leži dolina Vrat, kjer je bil Aljaž prvič leta 1883. Lepota te doline ga je navdušila. Leta 1885 pa se je prvič podal na Triglav z vodičem Skumavcem. Pot takrat ni bila enostavna, saj sta lahko prenočila samo v Dežmanovi koči (sedaj Staničevi), ki ni bila nič kaj prijazno zavetišče. Z ledenika sta krenila naravnost na greben med Malim in velikim Triglavom. Da tod vodi pot, se je poznalo samo z nemške napisane table in nekaj v skale zabitih klinov. Nadelane steze s Kredarice na Mali Triglav takrat še ni bilo.

Ko je Aljaž sedel na vrhu Triglava, se mu še sanjalo ni, da bo kdaj prav tam sedel na — svojem.

Dve leti potem, ko je Aljaž prvič stopil na Triglav, se je preselil na Dovje, kjer je bil župnik. Z Dovjega je lahko občudoval čudovite vrhove. Najrajši se je sprehajal po poti od župnišča do potoka, od koder se vidi vse tri doline — Vrata, Kot, Krma in tudi Triglav s svojimi bližnjimi sosedi. Ko ga je Aljaž prvič zagledal s te poti, je bil žalosten. Videl ga je v nemški oblasti. V lepih slovenskih planinah so gospodovali Nemci. Slovence so izživali, ko so odpirali koče z nemškimi imeni. Triglav so imenovali za nemškega kralja Julijskih Alp. Nemci so hoteli dobiti v svoje vrste veliko Slovencev, med njimi tudi Jakoba Aljaža, vendar se jim ta ni dal. Slednjič so se Slovenci le zganili ter ustanovili Slovensko planinsko društvo (SPD). Vendar pa se SPD ni zanimalo za alpinizem, ki so ga takrat imenovali vratolomni turizem. Ker so takrat Triglav prištevali k vratolomnim turam, je bil potemtakem izločen iz SPD. Aljaž se tudi tokrat ni dal. Na Triglavu je postavil stolp, ki je vsakemu tujcu jasno povedal, da so tla, na katerih stoji, slovenska. Načrt zanj je naredil Aljaž sam, svet vrh Triglava pa je kupil od dovške občine. Stolp je po posameznih kosih prineslo na Triglav 6 nosačev, sestavili pa so ga mojster in štirje pomočniki. To je bilo 7. avgusta l. 1895. Ob otvoritvi so zapeli tudi pesem Triglav moj dom. Nemci so bili neprijetno presenečeni, ko so izvedeli, da na vrhu Triglava stoji slovenski stolp, s prvim slovenskim napisom v triglavskem pogorju. Sklenili so, da bodo stolp podrli, vendar kasneje tega niso naredili.

Aljažovo drugo delo je bilo Staničevo zavetišče, ki so ga nekoliko pod vrhom izstrelili v živo skalo. V njem je bilo prostora za okoli 20 ljudi.

Tudi zaradi te luknje se je moral zagovarjati. Za njo je moral nato plačevati najemnino. Istega leta sta dala Aljaž in Vodnikov daljni sorodnik pod vrhom vzdati ploščo v spomin Valentinu Vodniku.

Slovensko planinsko društvo je Aljažu zaupalo postaviti kočo na Kredarici. Delal je hitro, kajti hkrati je imel v delu tudi kočo v Vratih, ki je bila odprta 9. julija 1896. Čez približno 14 dni je bila dokončana tudi koča na Kredarici. Te slovesnosti se je udeležilo okrog 100 planincev. Ob otvoritvi so tudi tukaj zapeli pesmi Lepa naša domovina in Aljažev Triglav moj dom. Na Triglavsko kočo so pritrdili tudi kamnito ploščo z napisom: »Ta najvišji planinski dom je postavilo Slovensko planinsko društvo v četrtem letu svojega obstanka po načrtih in vodstvu častnega člana Jakoba Aljaža, župnika na Dovjem ter ga otvorilo 10. avgusta 1896.« Dobro leto je zadostovalo, da je bil Triglav rešen nemškega robstva. Veliko govorov je zaključil Aljaž, ki je poudarjal, da planincev ne družijo ne denar, ne materializem, marveč čista ljubezen do domovine in lepi čut, ki ga goje v svojih srcih.

Da pa ne bi Slovenci hodili na Triglav po nemških poteh, je Aljaž sklenil, da mora SPD zgraditi svojo pot, ki naj bi peljala od Vrat na Kredarico. Šestega septembra 1903 je bila odprta Tomiškova pot.

Število planincev je vedno bolj naraščalo in mnogo jih je hodilo po Tomiškovi poti. Zato je postala Aljaževa koča v Vratih pretesna. Najprej je mislil na to, da bi se koča razširila, nato pa se mu je porodila zamisel, da bi v Vratih zgradili višinsko zdravilišče, ki bi se imenovalo »Grand hotel Vrata«. Tudi tedanji kolovoz je hotel preurediti v cesto, po kateri bi se vozili turisti. Vendar se mu to ni uresničilo. Uspeli so zgraditi le Aljažev dom, ki je bil odprt 7. avgusta 1904. Tega je spomladi l. 1909 porušil plaz. Ostala je samo še klet. Začeli so z nabiralno akcijo. Na nekoliko zrvišeni planoti je začel rasti novi Aljažev dom, ki še danes kljubuje vsem plazovom, ki drve spomladi od obeh strani.

M. L.

Zanimivosti iz bohinjskega kota

V bohinjskih krajih so se v začetku preživljali z železorstvom. Številne raziskave in najdbe dokazujejo, da to območje spada v hallstattsko dobo. Domačina: učitelj Jakob Mencinger in kaplan Janez Berce sta raziskovala Ajdovski gradec, kasneje Švicar Morlot, v letu 1938 pa je geolog dr. V. Šmid naletel na zgodovinsko bogate in pomembne najdbe.

Ajdovski gradec leži vzhodno od Bohinjske Bistrice, to je 200 m visok grič, katerega okopi so dobro vidni. Tu so živeli gospodarji Bohinja, utrjeno je čuval prehode čez Bačo na Primorsko, v Benečijo, železarski bazen k Heminim plavžem za Nomenjem, čez Koprivnik proti Bledu.

Pri vasi Jereka v zgornji bohinjski dolini je utrjeno naselje Dunaj. Tu so našli številne grobove. Okopi so le delno vidni, na terasah so bila postavljena bivališča. V Žlanu so vidni sledovi utrjenih zgradb v staroslovanski dobi. Med cerkvijo v Bitnjah in čuvajnico je dr. Šmid odkril okoli 2000 let staro grobišče s 24 grobovi. Ob stari srednjeveški poti, ki je vodila na Baško sedlo in dalje v Furlanijo so našli topilnico sv. Heme v Koritih pri Nomenju, pa tudi kovaško delavnico, kuhinjo z ognjiščem. V tej najdbi so odkrili številne predmete. Poleg teh krajev pa so omenjeni še kraji Malo in Veliko Gradišče, nad hotelom Bellvue, Žale v Srednji vasi itd. Posebno pozornost pa pritegne najdba noža, narejenega iz železa, ki so ga pridobili iz bogate rude »bobovca«. Po železni dobi je nastopila doba fužinarstva.

Nad 90 let mineva, odkar je leta 1890 uničil veliki požar zadnje fužine v Bohinjski Bistrici. Številne družine so se začele iseljati, največ na Jesenice.

Železarstvo ima v Bohinju bogato tradicijo. Že v prazgodovini in rimski dobi so zasledki železarstva. Najstarejša ohranjena listina sega v leto 1568. Bohinjska fužina je nastala leta 1540. Rudarske pravice so večinoma imeli domačini. Tedaj je bilo

v tem kraju 2000 prebivalcev, toda še vedno je bil odrezan od sveta, razen po poti doline Bače in Soče proti Trstu. Začeli so prihajati bogati trgovci v bohinjske kraje, npr.: družina Locatelli, Jožef Pittoni, Matevž Varl. V letu 1743 je sem pripotovala družina Zois, oče M. Zois, z njim najstarejši sin Žiga Zois.

Vsi ti mogočniki so hoteli združiti fužinarsko in rudarsko obrt oziroma posest. To jim je uspelo, a zaradi elementarnih nesreč so morali posestvo prodati.

Ustanovitelj Zoisove ere v gorenjskem železarstvu je bil Mihelangelo Zois, ki je prišel v Ljubljano iz Benetk. Nakupil si je rudnike in fužine, priboril si je tudi monopol izvozne trgovine za železarstvo. Njegova žena Katarina, doma iz Kamne gorice, je imela velik vpliv na sina Žigo Zoisa. Ta je bil mecen slovenske besede. Njegova ljubezen do slovenskega jezika in literarni krožki so služili mnogim pisateljem.

Leta 1789 pa se je bohinjski kot odprl proti radovljiski kotlini. Tedaj so zaključili cesto proti Bledu. Očeta Zoisa je bolezen priklenila na posteljo in 25 let je vodil svoje gospodarske posle kar iz vozička. Konkurenca je bila huda, rentabilnost slaba. Delavce je moral odpuščati, sam pa si je izposojal denar za preživljanje.

1869. leta so v Ljubljani bogati trgovci ustanovili Kranjsko industrijsko družbo. Glavni je bil Karl Lukman, eden najpomembnejših bančnikov tistega časa v Ljubljani. Ta družba je tudi odkupila vse Zoisove nepremičnine. 7. oktobra 1890 pa je izbruhnil strašen požar, ostali so le počrneli zidovi. Zaslužnim gasilcem so se zahvalili, da niso pogoreli tudi stranski in predelovalni obrati. Tako se je končala železarska industrija v teh krajih. Mnogi so izgubili delo, bili pa so marljivi in izkušeni livarji, kovači. Na Jesenicah so jih lepo sprejeli.

B. Benedik
(se nadaljuje)

Koncert pevcev iz Gorij in Blejske Dobrave v Gorjah

Moški pevski zbor DPD »Svoboda« Gorje je imel v soboto, 15. junija v Domu Partizana v Gorjah svoj zaključni letni koncert, pod vodstvom pevovodkinje Mire Mesarič z Jesenic. Na koncertu so izvajali slovenske narodne in koroške pesmi ter nekaj pesmi iz NOB.

Koncert so dopolnili tudi pevci moškega pevskega zbora Vintgar iz Blejske Dobrave, katerega vodi pevovodja Alojz Vengar iz Koroške Bele. Zboru gre vsa pohvala za nastop v upanju, da jih bomo kmalu spet slišali.

Oba zbora sta doživela burne aplavze, pravo navdušenje pa ob zaključni pesmi, ki sta jo skupaj zapela oba zbora — Oj Triglav moj dom.

Ob koncu pa nekaj v razmislek. Take prireditve so vse redkejšje, dvorane vedno

manj obiskane. Navedeni koncert je bil napovedan za 20. uro, vendar je bilo ob tej uri zbranih le nekaj poslušalcev, kasneje pa se je dvorana napolnila do zadnjega kotička. Je temu morda vzrok televizija z »dobrim« programom, morda gostinski lokali in disco klubi. Morda... Gotovo pa je eno, da podedalski amaterski zbori delajo prostovoljno, iz veselja do lepe pesmi. In koliko je ob tem samozatajevanja, odrekovanja, koliko vaj, da se doseže tak uspeh. Nikogar ne moremo prisiliti v poslušanje, toda to je skoraj naša dolžnost, da z obiski dokažemo ponos in ljubezen do naše narodne pesmi, pevcem pa izkažemo hvaležnost za njihov trud in jim tako dajemo tudi moralno podporo.

Jože Ambrožič

Razpisi za srednje usmerjeno izobraževanje odraslih

Junija je Delavska univerza Radovljica razposlala vsem delovnim organizacijam informativni razpis za vpis zaposlenih delavcev v oddelke za odrasle srednje-

ga usmerjenega izobraževanja.

Ker bi utegnili zanimati tudi širši krog delavcev, kaj si lahko izberejo za svoje usposabljanje, navajamo nekaj osnovnih podatkov.

Letos, se pravi v jesenskem semestru 1985 bodo za-

Morska šola

Zjutraj, bilo je 11. junija, sem se skupaj s starši odpravil proti blejski šoli. Tam so se zbrali učenci četrtega razreda. Ko smo se poslovili od staršev, smo vstopili v avtobus. Ker je vožnja dolgo trajala, so nekateri učenci bruhal. V Fažani smo se ustavili ter prestopili na trajekt. S trajektom pa smo odpluli na otok Stenjak, ki je zelo majhen. Tam nas je čakalo bogato kosilo. Ko smo pokosili, smo začeli urejati sobe. Nato je prišlo na vrsto kopanje. Toda najprej smo naredili sprehod po otočku.

Ko smo se nakopali in nasončali, je že prišla na vrsto večerja. Zatem smo se s tovarišico igrali razne igrice. Ob poldesetih zvečer smo se umili, oblekli v spalne srajce in se odpravili k počitku. Nekateri smo se osvetljevali in si nagajali z žepnimi svetilkami. Tako se je zaključil prvi dan »šole v naravi«. Naslednjih šest dni smo se učili o morskih živalih, rastlinah, spoznavali smo razne zanimivosti. Veliko smo slikarili in nabirali nekaj školjk. Prav zares lahko za- pišem, da smo se počutili odlično. Teden dni, namenjen za morsko šolo, je minil kot blisk in spet smo se znašli v turobnem junjskem dnevu na Gorenjskem.

Simon BERAUS,
4. r. OŠ Ribno

Vodovod tudi do Zatrata

Zaselek Zatrata spada pod vas Poljšico pri Gorjah. Leži na jugozahodni strani vasi, na lepi sončni jasi, v tesnem objemu poljšiške gmajne. V tem zaselku je šest stano- vanjskih hiš s 24 prebivalci, štirimi gospodarskimi poslopji. Prebivalci se med drugim ukvarjajo tudi z živino- rejo. Električno napeljavo so si uredili že pred leti, težave pa imajo s preskrbo z zdrav- pitno vodo. Doslej so se oskrbovali z vodo — kapnico, kar v današnjem času ne ustreza več, zato je KS Gorje nabavila ustrezne vodovodne cevi in bo tudi krila stroške stroj- nega izkopa in delno zasutje jarka.

Krajani zaselka bodo s prostovoljnim delom pomagali pri delih, na lastne stroške pa si bodo morali urediti priključke do svojih hiš. Za gradnjo vodovoda ima največ zaslug Franc Bregant- Tratovc, ki redi tudi največ živine. Vodovod poteka od zaselka Zabošta do Zatrata v dolžini 650 do 700 metrov. Iz- kop je opravilo Obrtno grad- beno podjetje Bled — Grad, cevi so položili vodovodarji z Bleda, vrhnji del jarka pa bodo uredili prostovoljno mladinci — člani TVD Parti- zan iz Gorij.

Tako bodo dobile vodo vse vasi in zaselki KS Gorje. Pit- ne vode je na območju Gorij dovolj, posebno po zajetju talnice v Spodnji Radovni (na Tročini).

Jože Ambrožič

Delavska univerza Radovljica ima neustrezne učne in poslovne prostore

Delavska univerza Radovljica, ki domuje v radovljiski graščini se mora vseskozi spopadati s težavami okoli svojih učnih in poslovnih prostorov. Za svoje izobraževalne potrebe ima sicer 12 učilnic v skupni površini 416,86 kvadratnih metrov, eno dvorano za predavanja in seminarje z 80 sedeži v površini 83,64 kvadratnih metrov ter 91 kvadratnih metrov poslovnih prostorov, razen tega pa še 16,50 kva- dratnih metrov površine sa-

čeli (če bo dovolj prijav) s šolanjem v ekonomsko usmerite- v — smer: poslovni mani- pulant (III. stopnja zahtev- nosti) in ekonomski tehnik (V. stopnja zahtevnosti). Za družboslovno usmeritev — administrativno dejavnost — smer: administrator (IV. stopnja zahtevnosti) in upravni tehnik (V. stopnja zahtevnosti).

Razen tega so razpisali tu- di vpis za elektrotehniško usmeritev — smer: elektro- energetik in elektronik (oba V. stopnja zahtevnosti). Po- uk bo potekal po seminar- skem načinu dela.

nitarnih prostorov, ne raču- najoč zraven hodnike in stopnišča, ki zajemajo kar precej površine v graščini.

Kot rečeno so prostori vse prej kot primerni za tovrstno dejavnost. Predvsem so iz- redno hladni, zato jih je po- trebno skoraj celo leto ogre- vati, kar je še dodaten strošek. Morda bi lahko to omili- li z oddajanjem učilnic v do- poldanskem času, saj jih za svoje potrebe koristijo le v popoldanskem in večernem času največ 4 ure na dan.

Cilki Stroj v slovo

Dne 22. 6. 1985 smo se poslednjič poslovili od vestne sode- lavke Cilke Stroj. Cilka je s svojim delom, silno voljo do življe- nja in pogumnim premagovanjem vsega hudega, kar prinaša bolezen, vtisnila sled v čas, ki ga je živela.

Njena življenjska pot ni bila lahka. Že v mladosti je v roj- stni vasi Grabčje spoznala, kako trdo je življenje revne kmeč- ke družine. Prezgodnja smrt mame je revščino v hiši še pove- čala. Kot najstarejša hči je prevzela skrb nad mlajšimi sestra- mi in z občasnimi kmečkimi deli služila vsakdanji kruh. Na- mesto veselih otroških let je mnogo prezgodaj spoznala, kako neusmiljeno je življenje.

Bogata z delovnimi izkušnjami se je leta 1946 zaposlila v Tovarni lesne embalaže v Vintgarju. V slabih delovnih pogo- jih je vsakodnevno prihajala na delo iz Grabč v Vintgar. Vaje- na trdega dela je hitro obvlada vsako opravilo, ki ji je bilo zaupano. Poleg rednega dela je veliko doprinesla pri izgradnji lastnega doma. Pretežka so bila bremena, ki jih je nosila, zato je morala predčasno zapustiti delovno mesto in se upokojiti.

Z njo smo izgubili iskreno prijateljico in prisrčno sode- lavko.

Zahvali

Ob smrti drage mame in stare mame

CILKE STROJ

se zahvaljujem sodelavcem LIP Bled za izrečena sožalja, spremstvo na zadnji poti, darovan venec in denarno pomoč. Iskrena zahvala govorniku za ganljiv govor.

Posebno se zahvaljujem tov. Globočniku, Tončki Čop in Marinki Trpin za ves trud in pozornost v težkih trenutkih. Vsem še enkrat iskrena hvala.

Hčerka Marija v imenu sorodstva

Ob smrti mojega očeta

JOŽA KOPAVNIKA

se kolektivu LIP Bled, TO Mojstrana zahvaljujem za venec in spremstvo na njegovi zadnji poti.

Jože Kopavnik
z družino

kadrovske novice

STANJE ZAPOSLENIH ZA MESEC JUNIJ 1985

	delavcev	pripravnikov
TOZD Tomaž Godec	427	2
TOZD Rečica	323	1
TOZD Mojstrana	82	
TOZD Podnart	81	
TOZD FILBO	109	
TOZD Trgovina	27	
DSSS	96	8
Skupaj:	1145	11

ZAPOSILILI SO SE:

— v **TOZD Tomaž Godec**:
ZALOKAR Davorin 1962 — SS, DOBRAVEC Zdenka, 1967 — NK. ISKRA Davorin, 1964 — NK;
— v **TOZD Rečica**
SMOLEJ Marica, 1960 — NK, STRGAR Toni, 1965 — K, MRAK Ribana, 1969 — NK;
— v **TOZD Mojstrana**
UDIR Roman, 1964 — SS;
— v **TOZD Podnart**
ŠTIKIČ Milorad, 1962 — NK;
— v **TOZD FILBO**
HRIBAR Jože, 1964 — K;
— v **DSSS**
BIŠKUP Ignac, 1954 — SS, VAHČIČ Edvard, 1952 — VŠ, LUŽNIK Stanislav, 1950 — SS;

ODŠLI IZ DO:

— iz **TOZD Tomaž Godec**:
ZALOKAR Marjan, SS — v JLA, KRAPEŽ Edvard, K — upokojitev, STARE Angela, PK — upokojitev, LISEC Danica, PK — upokojitev, STARE Marija, PK — upokojitev;
— iz **TOZD Rečica**:
DEŽMAN Anton, K — inv. upokojen, ČOP Milana, SS — sporazumno, DEŽMAN Franc, K — upokojen;
— iz **TOZD Mojstrana**:
BRATINA Stane, KS — disciplinski ukrep, PINTARIČ Milivoj, NK — za določen čas, ZAGORC Miroslav, PK — disciplinski ukrep, VEBER Janez, KS — sporazumna prekinitev;
— iz **TOZD FILBO**:
ODAR Janez, K — sporazumna prekinitev

RODILI SO SE:

NOVAK Tatjana (TOZD Rečica) — hči

V Ribnem so praznovali

22. junija letos smo se krajan Ribnega zbrali na prireditvenem prostoru pod Ribensko goro, kjer smo praznovali krajevni praznik — 19. junij in 40-letnico osvoboditve. 19. 6. pred 43 leti se je 13 fantov in mož priključilo partizanom-borcem.

V kulturnem programu so nastopili: moški pevski zbor A. T. Linhart iz Radovljice, recitatorji DPD Svoboda Rudi Jedretič iz Ribnega ter folklorni skupini tudi iz Ribnega.

Predsednik sveta KS Ribno, Jože Ažman je spregovoril o povojnem razvoju v vseh štirih vaseh, ki spadajo v našo krajevno skupnost. V letih po vojni se je podoba kraja dokaj spremenila, veliko načrtov smo uresničili, veliko pa še nameravamo

zgraditi. 174 telefonskih naročnikov še vedno čaka na priključke. Mrliške vežice so skoraj dograjene, za kanalizacijo in posodobitev cest bo potrebno marsikaj storiti. V letošnjem letu ima DO Špacerija Bled namen zgraditi novo samopostrežno trgovino na prostoru ob Zadružnem domu Ribno. Na pečini nad Savo Bohinjko, kjer je nekdanji stal izletniški dom Ribno ali »prepih«
bo DO Kompas zgradila nov hotel s 240 ležišči. Tako se bo turistična dejavnost okrepila in pospešil domači turizem.

Ob našem krajevnem prazniku nam ni pokvarilo razpoloženja muhasto deževno vreme, ob prijetni glasbi in klepetu so nam prehitro minile sobotne urice.

Vesna

Vesel in hvaležen

Živim ob zelo prometni cesti za Koble v Bohinjski Bistrici. Do nedavnega sem bil zelo nesrečen, ker je bila moja drvarnica v razpadajočem stanju. Večkrat sem prosil DO Alpdom, toda prošnja je bila zaman.

Prejšnjo zimo se je nekje na Koble zamašil jarek in voda je pridrvela navzdol v dolino. Tedaj sem ravno prišel iz bolnice in voda je vdrla v vežo in kuhinjo, poleg tega je plug rinil v mojo nesrečno

drvarnico. Sprednjo steno je potisnil proti notranjosti. Delavci LIP Bled so mi priiskočili na pomoč, nihče drug se me ni usmilil. Delavci Koble, Komunalnega podjetja in milice so bili gluhi.

Ni pretirano zapisano, da sem ponosen, ker sem tudi jaz 33 let združeval delo pri LIP Bled in da nikoli ne pozabim pomoči Franca, Janke in vseh v Tomaž Godec. Človek v stiski spozna prave prijatelje.

ALBIN URH

KRAJEVNI PRAZNIK BLEDA PROGRAM PRIREDITEV:

15. PO 20.00 TEDEN KOMORNE GLASBE IDRIART BLED '85. Koncert violinista Mihe Pogačnika v cerkvi na otoku.
16. TO 11.30 Nastop folklorne skupine EMONA iz Ljubljane v Festivalni dvorani.
16. TO 21.00 Orgelski koncert solista LEA KRÄMER v farni cerkvi na Bledu.
17. SR 11.30 Koncert sopranistke OLGE GRACELJ v Festivalni dvorani.
17. SR 17.30 Uvod v koncert violinista MIHE POGAČNIKA in pianista DIEDRE IRONS v Festivalni dvorani.
17. SR 21.00 Koncert violinista MIHE POGAČNIKA in pianista DIEDRE IRONS v Festivalni dvorani.
17. SR 17.00 Gasilska vaja v centru Bleda ob 100-letnici G. O. Bled.
17. SR 21.00 Večer jugoslovanske folklorne v športni dvorani. Izvaja profesionalna folklorna skupina LADO iz Zagreba.
18. ČE 11.30 Koncert kvarteta KLIMA iz Zagreba v Festivalni dvorani.
18. ČE 17.30 Predstava EURITMIČNEGA gledališča iz Berlina v Festivalni dvorani.
18. ČE 21.00 Koncert Slovenske filharmonije pod vodstvom dirigenta UROŠA LAJOVICA. Solist večera CSABA ONCZAY — čelo. Festivalna dvorana.
19. PE 11.30 Koncert čelista SZABE ONCZAY v Festivalni dvorani.
19. PE 21.00 Koncert orkestra Slovenske filharmonije pod vodstvom dirigenta UROŠA LAJOVICA, solist večera MIHA POGAČNIK — violina. Festivalna dvorana.
20. SO 19.00 Slavnostna seja s kulturnim programom ob 100-letnici GD Bled v Festivalni dvorani.
20. SO 16.00 Pričetek prireditve BLEJSKA NOČ z nastopom osebja blejskih hotelov v predstavitvi kulinarčnih specialitet.

20. SO 18.00 Nastop mažoret ob spremljavi godbe na pihala iz Gorij po blejskih ulicah.
20. SO 19.00 Pričetek zabavnega programa pred hotelom Park.
20. SO 21.00 Večerni koncert na Blejskem jezeru.
20. SO 22.00 Tradicionalni OGNJEMET z Blejskega gradu in jezera.
- 20.-21. SO-NE SURF-TENIS turnir na Blejskem jezeru za pokal hotela Golf na Bledu.
21. NE 14.30 Gasilska parada ob 100-letnici GD Bled.
21. NE 16.30 Gasilska veselica v športni dvorani Bled.
21. NE 21.00 Večer ŠANSONOV na Blejskem gradu.
22. PO 21.00 Koncert trobilnega tria v cerkvi na otoku. (Trobenta-Rog-Pozavna)
23. TO 20.00 Koncert slovenske narodno-zabavne glasbe na ploščadi pred hotelom Park. Izvaja ansambel ALPSKI KVINTET.
23. TO 21.00 Koncert skupine RAMOVŠ CON-SORT na Blejskem gradu. Sestava: Kljunasta flavta, Viola da gamba in čembalo.
24. SR 21.00 Večer jugoslovanske folklorne v Festivalni dvorani. Izvaja KPD FRANCE MAROLT iz Ljubljane.
25. ČE 21.00 Koncert solistke LUCY HALLMAN-RUSSEL na čembalu v VILI Bled.
26. PE 21.00 Koncert solista FRANZA ZEBINGERJA (orgle) na Blejskem otoku.
- 27.-28. SO-NE Teniš turnir za pokal potovalne agencije KOMPAS Bled. Na teniš igrišču Zaka.
27. SO 20.00 Predstavitve para »Blejske kmečke ohceti 1985«, na ploščadi pred hotelom Park.
27. SO 21.00 Koncert solista ANDREASA KEC-KESA (lutnja) na Blejskem gradu.
28. NE 18.00 Promenadni koncert v Zdraviliškem parku. Izvaja pihalni orkester iz Kranja.

Storil sem narobe

Nekega dne mi je mamica ukazala: »Simon, pojdi v trgovino in mi prinesi 1 kg kruha ter steklenico cocte.«
Zraven mi je še zabičala: »Tudi Zabavnik lahko kupiš, toda, če ga nimajo, prinesi denar nazaj!«
Pozdravil sem in odšel. Ko sem prišel v trgovino, sem takoj pogledal za Zabavnikom. Na moje razočaranje ga ni bilo. Mislim sem si: »Če ni Zabavnika, bom kupil nekaj drugega. Denar je moj, saj mi ga je mama dala.«
S temi mislimi sem šel k pulu. Tam sem kupil kruh in še cocto, zraven pa še žvečilni gumi.

Ko sem prišel domov, sem se mami izmikal. Govoril sem o vsem drugem, samo o nakupu ne. Ko mama ni videla Zabavnika, me je povprašala: »Kje pa je denar?«
Odgovoril sem: »Odpusti mi. Kupil sem žvečilni gumi.«
Naredil sem napako, a mamica mi je odpustila.

Simon BERAUS,
4. r. OŠ Ribno

Glavni in odgovorni urednik: Peter Debelak, tehnični urednik: Nada Freljih, člani: Tone Kancilja, Janez Stare, Franc Globočnik, Branko Urh, Anton Noč, Jure Ravnik, Tomaž Šolar, Miro Kelbl in Ciril Kraigher.

Tončki Koselj in Jožetu Rojcu

V dandanašnji dobi kdor jih 40 manj kot 100 let dočaka, lahko se šteje že malo za junaka. Posebno še, kdor je 35 in 40 let kot se dandanašnji moderno reče delo združeval vsa ta leta, resnično trdo delal in garal.

Njima in njima podobnim vsaka čast, če spomnimo se na parolo to medvojno »delu čast in oblast«
Kdo takrat topli je poznal obrok? Pomalčal to si, kar mama dala je iz rok. Pa vendar vedri in ne čemerni smo bili, se dela nobenega ne branili.

Sedaj sta nas zapustila, o Majko Vama sreča mila. Kaj več ne mor'mo vama želeči, kot let še mnogo na tem svet' živeti. Predvsem srečna, zdrava in vesela, želi vam žage družba cela.

Togo

Vsem sodelavkam in sodelavcem oddelka žage TO Rečica

se najlepše zahvaljujem

za tako lepo darilo ob odhodu v pokoj. Želim vam veliko zdravja, delovnih uspehov in sreče na tržišču.

Tončka Koselj